

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

<p>SZERKESZTŐSEGI IRODA: Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt. Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Köziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentellen levelek csak ismert kezektől foglaltatnak el.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Ot-hatosos példosor egyezsori baljártáért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlár 4 hatosos példosorért 20 kr.</p>	<p>KIADÓ-HIVATAL: Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház. Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugyanint az előfizetési penzek, a kiadás körüli panaszok és alirdetmények.</p>
---	--	---

Közel jár a hazaáruláshoz.

II.

(—z.) Méltóztassék úgy venni, mintha »corpus delicti«-ként ide esatolnók a lázadók által kiadott ama kiáltványt, melyet minden újságolvasó egyén ismer, és a melyben el van mondva: hogy az oroszok győzhetetlen csárja, valamint a szerb és montenegrói fejedelmek is, a lázadók segítségére sietnek.

Es vajjon miért lettek ezen állítások elmondva? Azért, hogy a lázadókba bátorságot öntsének s azokat, kik a lázadás sükerében eddig nem bizva, tartózkodó állást foglaltak, a lázadásban való részvételre buzdítsák.

Es kérdem most már, vajjon azok a lapok, legyenek azok orosz, szerb, avagy magyar (!) lapok, melyek ezen kiáltványt nemesak mint hirt közlik, de az abban állítottakat vezéreziknek utján is, más cikkek utján is, minden áron megerősíteni igyekeznek, — daczára annak, hogy épen séggyel nem tudják, igazak-e ama állítások, avagy nem? — nem a lázadás terjesztésére működnek-e? Nem az ellenség kezére játszanak-e?

Ha biztosan tudnák, hogy ama állítások valók? — Hát irhatnának ezeket a kormány üstökölésére (ha például a kormány nem tenne), hogy tegyen; és a nemzet lelkesítésére és biztatására, hogy azért ne féljen; de miután az a tény, hogy a hadi költségeket nem szavazzák meg, nem azt igazolja, mintha a kormányt tevésre ösztönöznék, sőt inkább bénítják; és miután vezérezik őket olyan irányban vannak tartva, hogy a nemzetet szantszándékosan megfélemlítsék: lehet-e ezen cikkeknek más egyéb hatásuk, mint a mit maga ama kiáltvány elakart érni, hogy t. i. a felkelőket lelkesítse, a még fel nem lázadottakat lázadásra bírja? — Es ha ez így van: hát nem az ellenség kezére való játszása-e?

Másodszor: Egész Európa tudja, hogy az orosz birodalom ma gyengébb, mint a török háboru előtt volt, mert már

akkor annyira kimerült volt az orosz pénztár, hogy sorra járták Európa pénzpiaczeit, de mert hitel se volt, hát nem kaptak pénzt sehoh, ugy annyira, hogy még a török háboru alatt nyert sebetek se voltak képesek eddigelő behégeszteni, nem hogy erősbödni tudtak volna. — De, ha nem így volna is, ott van ama bennsö betegség, mely épen ugy meggyengíti a legerősebb államot, mint a hogy meggyengítene a legerősebb embert, hogy bizony a kinek oly veszedelmes belsö baja van, az nem érez magában kedvet a birkozásra. — Már pedig azt ne állítsa az ellenzék, hogy ezt nem tudja, mert ezt tudnia kell. Es daczára, — hogy tudja; — miszerint mi jelenleg erősebbek vagyunk az orosznál, daczára, hogy tudja, miszerint a felkelők az orosz győzhetetlenségében elbizakodva merik azt elkövetni, a mit tesznek; mert ha nem hinnék, hogy az orosz segélyükre jön, és nem hinnék, hogy akkor aztán levernek bennünket, hát letennék a fegyvert egy huszonnégy óra alatt. Tehát mégis, nemesak azt állítani, hogy az orosz valóban segélyükre érkezik, de még azt is, hogy erősebb, mint a török háboru előtt volt: Nem az ellenség kezére való játszása-e?

De még ha úgy volna, hogy csakugyan erősebb, még akkor is. A kormány ugyanis tudná, hát annak nem mondana újat, a nemzetnek meg épen nem lenne arra szüksége, hogy megijedjen. Hanem a lázadónak igenis, hogy bátoritva legyenek.

Harmadszor: hogy a lázadás nem Dalmáciából csapott át, hanem mi idéztük elő a orosz kormányzással. — A mi határozott rágalom; rágalom annál inkább, mert az ellenzék szónokoknak és vezérezikzeknek tudniok kell, hogy az okkupált tartományokban a szláv kereszttyénség a török uralom alatt rabszolga volt, a mohamedán birtokos földjét felében művelte, aztán jött a kormány és elvette a fele jövedelem egy tizedét természetben, lett legyen az bármiféle termény avagy állat, iparezikk, kereskedelmi cikk, vagy akármi. Ez volt az ugynevezett »firdhe«. Aztán jött a katoná-adó, a mennyiben a

kereszttyének nem katonáskodtak, mit a »kadi« ugy szedett be, a mint neki tetszett. Ez volt a »J-ane-i-atkerie«. Aztán jött a fejadó: »charno«.

Aztán jött a vámadó. Minden után, a mit bevitték, 5 perzent, minden után, a mit kivitték, 12 perzent. Ezután jöttek a közvetett adók, sóra, szeszre, lisztre, halra, husra stb. és még más oly adónemek, melyeket a történelem fel se jegyzett. Es most már méltóztassanak elgondolni, hogy mind ez rendszer nélkül, a legirtóztatóbb önkényvel beszedve. — Ezen felül a »rahja« részére nem volt igazságszolgáltatás. A mohamedán üthette, csaphatta, meg is üthette, fizetvén érte váltásdíjat. A kereszttyének tehát rabszolgák voltak. — Es legyen most már a mi kormányzásunk bármilyen, de európai mégis; van benne rendszer és van benne igazság. Azon felül a kereszttyén és mohamedán egyenlő lett a törvény előtt. Ha tehát valaki vesztett, a mohamedán vesztett, a kereszttyének nyertek, mégis a kereszttyének lázadtak fel, a mohamedán pedig megvan előgedve. Innen látható, hogy nem a kormányzás, a lázadás oka, hanem a lázítás.

Es ha most már a mi ellenzékünk derüre borura azt akarja elhitetni, hogy a lázadás oka a orosz kormányzás: nem a lázító k kezére játszika-e? Nem az egész szlávorságot lázítja-e Adriától az Ural hegységig, kik testvéreik ezen lázadását tehát valóban az elnyomattatás elleni harcznak tekintvén, napról napra jobban felhangzik a vészkiáltás: »Segítségre az elnyomottaknak!«

Hát mikor maguk az ellenzék szónokok és lapok hirdetik, a mi nem egyéb, mint panszláv rágalom, — hogy t. i. a lázadók elvannak nyomva és szabadságukért küzdenek; hogy szabadsághősök, a mi hazugság, — mert nem azok, hanem felbujtogatott rablók, — és saját hazánk szónokai és hírlapírói, saját katonáink, saját gyermekeink ellen bösztik ezen embernyúzókat: hát ez már több, ez már nemesak az ellenség kezére játszás, hanem az ellenség dühének ingerlése azon katonák ellen.

kik a szabadsághősök (!) elnyomására törnek. — Hát ez már hazafiatlan brutalitás is, mely az ellenség kezére való játszás bűnét csak fokozza, és a panszláv lázító gazságát védelmezi.

Negyedszer: hogy az ujonczozás ama tartományokban vérlázító igazságtalanság! — Mert a kormány a mennyire lehetett, könnyíteni akart az okkupáció azon terhein, melyek, hogy egy vad tartományt rendbe hozunk, reánk háramlanak; mert azt mondta ama országnak: járul a rend fentartásához te is és ne kívánd, hogy itt magyar pénzen fentartott magyar katonákkal őriztesselek benneteket, hanem járuljatok hozzá a saját magatok rendezéséhez ti is, — hát ez vérlázító igazságtalanság. A közös kasszából fizetett magyar fiukat Boszniába vinni, rénylet a nemzet ellen. — Hazahozni és bennszülöttekkel helyettesíteni őket, az meg vérlázító igazságtalanság amazok ellen. — Hol kell tehát keresnünk az igazságot? Es miért épen a herczegovecz az, hogy a világ minden nemzetének kivétele gyanánt, katonakötelezettség nélkül szerepeljen? Mint honvé, otthon ülve? Mert hiszen a közös hadseregbe osztásról nincs szó s így az csakis helyi milícia.

De mert hát azt állítani: hogy ez az ujonczozás vérlázító igazságtalanság, — az ellenségnek szintén malmára hajtja a vizet, hát ellenzékünk tőle telhetőleg hirdeti, mind a négy részében a világnak.

Ötödösör: Így, a harc közepett azzal az indítvánnyal lépni föl, hogy hadseregünket hívjuk haza? ehez hasonlót nem mutat fel parlament. Ezt megtették legújabbban a párisi intrazigensek a Mars mezőn, de hiszen azok tanulatlan politikai önjöngők és nem politikusok. Ezen indítvánnyal tehát a mi szélsőbalunk a politikai önjöngőség alacsonyítá le magát s csakis e révén lehet őt a szantszándékos hazaárulás bünténye alól felmenteni.

Mert hát legyen, nem helyes az okkupáció! Nincs szükségünk Boszniáa! De van talán még nemzeti becsület is, melyet meg kell védelmezni. Es ha abban a par-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Lady Maggynek.

I.

Oh balga én! hittem hogy messze tájon
Epedve vár egy szende kis leány,
S titkon siratva senkitől se sejtve
Ugy néha-néha gondol én ream.
Talán az esti lágy, szelid imába'
Halkan susogja száműzött nevem,
S egy sóhajt küld felem a nagyvilágba
Hogy léptem Isten áldja!

Hittem: hogy azt a boldogabb időt
Tündér meséket, elrejtette mélyen,
S csak olykor-olykor röppen ajkáról
Egy drága dalban, edes-szép regeben
Hittem: hogy más felőle mit se tud
Csak fű, fa, bokrok, esobbanó habok,
Hittem: hajóm majd boldogabb irányt vesz...
— S közelb juték kinnhoz, gyötrelmezhez

II.

Rég volt nagyon! Emlékezel
Egykor mi vigan tépted el
A koszorut, mit font kezem?...
Emlékszel? — én emlékezem!

A szélbe szórtad szerzesztét
Rózsáim minden levelet,
A szegfűk és az ibolyák
Hiába néztek kérve rád,

Rájok tapostál hidegen!...
Az én igaz, hű szivemen
Fájóbb seb nem nyílt még soha
— Nem is lesz annak orvosa!

III.

Hittem, hogy elfelejtetek!
S elhagyva edes otthonom —
Ma itt, ma ott kerestem élvét,
Vidám danával ajkamon —

Kacagva éltem át sok évet,
— Mind hasztalan... szerettelek!
Odadtam voln' az üdvösséget
Hogy elfeledjem drága képed,
S mert mindenütt előttem állt
Epedve hívtam a halált,
Pokolnak szántam lelkeket
Hogy megtaláljam vesztemet —
Mind hasztalan... Szép boldas éjszakákon
— Midőn irigyen elkerült az álom —
Szelid mosolylyal, földfeletti fényben
Szobamba lépett bűvös alakod,
Hogy kis keziddel megcsimírtva képem
Ölembé hajtsa tiszta homlokod,
Es visszahívj — ah újra, mindig újra
E szenvedéssel teljes földi utra!

IV.

S a mig bolyongtam percze sem nyugodva
Egy ismerős vidékre vitt utam,
Rá lettem otthonomra!

A szép szülőföld dús pompája, fénye,
Üdvözletemre oly sietve tödült —
Hogy elfeledtem mind, mi bántra-bántott,
Feledni kezdtem az egész világot...

— Ah, de hirtelen
A multak drága képe megjelent!...
Azt láttam egyre... Oh mi bájos arc
Tekinte bágyadó szemembe róla,
Minthogyha új hitnek, reménynek,
Lett volna égi hírhozója!...

Órangyalomnak hittem, s áhitattal
Érintni vágyva szentelt köntösét,
Imát rebegtem hozzá gyögyülésért...
S ő rám mosolygott büszkén, hidegen!...
„Ó volna?“ — kérdem — „ah nem az, nem az,
Alakja, arca őt rajzolja bár
Még sem hiszem! Hisz ő ha újra látna
Ily megvetőleg nem mosolygna rám,
De átöleve együtt sirna vélem —
Utólszor ugy lehet, de igazán!“...
...En-én vagyok! — felelt — a régi kedves,
Ki neu lesz többé oly bolond szerelmes

Mint egykor régen, s jobb is így nekem
Urnó vagyok, van kincsem, mindenem.
Hatszázados vár, cimeres kapu,
Szolgák csoportja, számtalan falu,
Elmondja mind: mi fény ragyog körül —
S házam csodálni járnak messziről.
Csak egy a baj: elzárva tart a férjem,
Négy fal között kell élnem lelnem.
A jó öreg (s ez legnagyobb hibája)
Feltékenyebb mint bármely ifju hős!
De volna oly erős
A zár ajtómon, — mint erős hitem,
Hogy ven esztét kijátssa még szivem —
Izekre zuzám akkor is
S leszok ha kell vad, álnok vagy hamis!
— Várj este rám a kertajó megett,
Éjfel körül ott lesz szerelmesed,
Nem az a szende, ártatlan leány,
S nem is az a megfajthetlen talány,
Amelynek anyyi titkos rejtekét
Kulcsát, rugóját, fel nem ismeréd,
Asszony lesznek, szerelmes, bűnös asszony,
Ki azt kívánja csak hogy rád tapadjon
S ott égen el egy csókban, ölelésben,
Pokoli kinban, földöntuli kéjben...“

V.

Elég... elég! megismerem tehát
Lelkemnek tiszta, őrző angyalát?!
Angyal?... oh nem, csak gyenge földi nő
Ki drága pénzel megfizethető!
Feláldozott egy gazdagabb vevőnek,
Szegény vagyok mellette szeretőnek,
Ki ugy szeret — mint egykor én szerettem
Csak egyben él, a tiszta szerelemben!
Haladjon utján lelkeim ideálja,
Nem ismerem többé... az isten áldja!

VI.

Az isten két kezével megáldja léptedet,
Hogy olykor földerítéd az én bus éltemet,
De azt, ki bűnre hurczolt s meggyilkolá szivem
Azt két kezével verd meg hatalmas Istenem.
Somló Sándor.

Elster balgasága.

Angol regény.

Irta: Mrs. Wood Henry.
Fordította: T. M.-né.

MÁSODIK KÖTET.

IV. FEJEZET.

Az idegen.

(Folytatás.)

Igen különös level volt ez, de oly egyé-
nek, mint Hartledon, kik igen gyöngéd érzet-
tel viseltetnek mások iránt, sokszor oly dol-
gokat tesznek, melyre a világ igen elcsodal-
kozik. A lelkifurdalás nem vette volna őt mind-
járt összekelése napján elő, ha dr. Ashton nem
jelenik meg a kápolnában, és nem mondja el
véleményét nyiltan és röviden. Ily szemre-
hányások gyöngéd érzést egyéneknél kinzó
tüzzel emésztik a szivet.

A gróf lepecsételé a levelet s Cannesbe
czimezte, aztán egy pinczérre bizta, daczára
a késői időnek, hogy még az nap postára
adja; azután ismét le s feljárt s élete, átka
és főhibája: az erélytelenség felett elmélke-
dett. Neki lehetetlennek látszott folytonosan
egy kitűzött czél felé haladni, de mostani kin-
jai és töredelmessége befolyása alatt mégis
sikerült egy erős fogadást tennie; azt t. i.,
hogy isten segítségével e percztől fogva erélyes
ember lesz és a jövőben, bármily megerőlteté-
séből kerül is, kötelességét odaadás és szere-
tettel teljesíti; nejt úgy becsüli, mint Ashton
Annát becsülte volna és a multért. — itt
Hartledon lord rémülten ugrott fel. Multjában
volt egy pont, melyre gondolni sem mert és
az egyáltalában nem Amára vonatkozott, de
ez éjjelen nem tudott menekülni azon vissza-
emlékeztől, teljes erővel tartá az őt fogva.
A gróf sokkal boldogabb leend, ha egy

lamentben holnap már az a nézet vergőd-
nak többségre, hogy hát igenis, nincs szük-
ségünk Boszniára, — hát azért nincs rá
eset, hogy a hadsereget kivonhatnók onnan
addig, míg nem igazoltuk, hogy nem gyá-
vaságból vonulunk ki.

Országgyűlés.

— A képviselőház. —

Budapest, febr. 27.

A közlekedési miniszterium költségveté-
sénél Rohonczy Gedeon volt az első szónok, s
megette indítványát egy parlamenti bizottság-
nak kiküldése iránt a közlekedési miniszte-
riumnál és a szabályozási munkalatról állí-
tatólag előfordult visszaélések tárgyában. E bi-
zottság az indítvány értelmében bírói attribú-
tumokkal ruháztatni fel.

Beszédére Horváth Gyula felelt hosz-
zasabban, de igen érdekesen. Rohonczy indít-
ványát elfogadhatatlannak nyilvánította, nemcsak
azért, mert vádjait ma sem támogatta adatok-
kal, hanem azért is, mert senkit sem lehet el-
vonni illetékes bírja elől, s így az államhiva-
talnokokat sem. Beszéde végén Horváth Gyula
határozati javaslatot nyújtott be a belvizek
szabályozása tárgyában.

Utána Hieronymi államtitkár szó-
lalt fel, s kijelentette, hogy részéről Rohon-
czy indítványát elfogadja, mert óhajtja, hogy
eddig működése a lehető legnagyobb nyilván-
ossággal megvizsgáltsanak. Ezután adatokkal
támogatta felelt Rohonczy állításaira. A válasz
igen erélyes volt, s az államtitkár szavait több
izben a többség élénk helyeslés kísérette.

Végül Tiszta a kormányelnök
szólt szintén nagy helyeslés közti Rohonczy
indítványa ellen.

Zsidó-hecz.

III.

(T.) A büszke, dőlyfős lovagok által lené-
zve a városi keresztény polgárságnak az volt
legnagyobb élvezete, ha e préda henyeket, kik
a tudományokat művelés és dolgozó, iparkodó
polgárságot lenézve azoknak csak pénzeiket
kivánták, — zsarolhatta. Így pusztult el nem
egy lovag család, s így vásárolt magának a lo-
vagokon zsarolt kincsen nemességét nem egy
polgári család. Így készítette magának a de-
mokracia az utat, így emelkedett a szorga-
lom és küzdött ki az egyenlőség ama fokát
melyen e jelenben a művelt emberiség helyét
fogja.

Ámde míg a polgárságot vallása ezen
előre törekvéstől nem zárta el, míg a duszag-
dag polgári rangot vehetett s az általa iri-
gyelt magasban szintén helyét foglalhatott, a
zsidó nem bírta kiküzdeni magának még a pa-
raszt jogát sem, még csak nem régen is gazd-
uram volt a paraszt a zsidó előtt, a zsidó pe-
dig a paraszt előtt: hallod-e te Izeg! 1848-
ban a zsidó épen úgy küzdött és aldozott mint
a paraszt, pedig a paraszt nemesség lett, ő pe-
dig zsidó, Izeg zsidó maradt: a vallás miatt.

És hiába igyekezett ő emberré lenni, —
ez a szó „Zsidó“ mindig alább helyezte őt
az emberről egy fokkal. Ha becsületes volt de
szegény volt, még jobban megvetették, mintha
zsaroló de gazdag volt. A gazdag zsidó urak-
kal érintkezett, csak az ur mondta neki: hal-
lod-e te! hanem az ur cselédje előtt Mózes

gazda volt, de a szegényt a cseléd is tegezte,
ha pedig zsidta, hát azt mondta neki „kutya
zsidó“ — Hát szegény is volt, kutya is volt:
amiért hogy nem tudott csalni. Hálából aztán
lekutyázták azok akiket nem csalt meg.

És most azt követeli a zsidótól, ő ezen
lenézetésért, a társadalomtól való ezen kizá-
rattatásáért: pénzben, igen, — pénzben és
kincsben, ne akarjon magának elégtételt sze-
rezni!

Mikor egy magában istenehez tér, hát
sír és zokog. Az elkéséredés mely szünet nél-
kül ott dul a lenézetés egyen keblében, zoko-
gása változtatja imádságát, jajgatássá fohász-
kodását, s még ragaszkodóbbá teszi őt azon
valláshoz, mely miatt ártatlanul üldöztetik.
Mert hát nem igaz, nem azért van ő a ke-
resztény társadalomból kizárva, mert zsarol,
hanem azért mert zsidó. A zsaroló keresztény
annál nagyobb helyet foglal el a keresztény
társadalomban, minél nagyobb zsarol ki ma-
gának. De a zsidó ha bár sokkal becsülete-
sebb is mint ama keresztény aki grassál, hát
ki van onnan zárva. Ha a zsidó orvos vagy
zsidó ügyvéd egy keresztény ur társaságba
jön, hát a keresztény ur tartózkodva beszél
vele, s körül pislog, vajjon látják-e, s nem ró-
ják-e meg érte? a keresztény urnő meg éppen
szegényli, ha meg meri őt szólítani egy zsidó
ügyvéd avagy orvos, holott az e fajta kereszt-
tyén honarator előtt minden ur társaság
nyitva.

És miért? mert zsidó! volt ez még csak
nem igen rég is. Az utóbbi években mindazon
által sokat lohadt már a társadalom ezen elő-
téléte; és mit veszünk észre? Azt hogy a
zsidók jobban kezdenek felénk közeledni. A
közeledés tartózkodó és félénk, a zsidó nem
érez okot a megalázkodásra és felemelt fejfel
akar közeledni, s néha ezen tartózkodása ar-
rogantiában nyilvánkozik, pedig hát közeledési
vágytól nem egyéb. Ámde amint a fogadtatás
nyíltságáról meggyőződve a keresztény társa-
dalmat megszokja, arrogantiája is azonnal el-
tűnik. És mivel inkább megnyílik a keresztény
társadalom a zsidó előtt, a zsidó annál ke-
vesébb tekintti az ő családi fészket oly barlang-
nak, melyben föl kell halmozni a ragadmányt,
hanem mint kit a bővülő láthatár mindig szá-
mosabb és számosabb szórakozással s a ke-
resztényi körökben egészen más niveauju el-
vezetekkel lát el, — bizony gyakrabban tér
haza üres kézzel, sőt elég gyakran fog hazatérni
nem hogy ama rakásra gyűjtött kincsből fel-
márkolt, min ellenben ha üldözést vesz észre,
mint a csiga-biga ismét és egyszerre vissza
huzza magát az ő hajlékába, ismét és egy-
szerre előveszi az ő talizmánját, ismét ott ke-
reszven vigaszt és kárpótlást, ahol előtte ke-
reszt, és ismét szemébe fog nézni ama üldöz-
tetésnek, melynek eddig szemébe nézett, annál
nagyobb ragaszkodással leend egymás iránt, s
annál jobban fog oda törekedni: hogy ne csak
vallásnak, de a nemzetnek is megmaradjon.

Nem mondom pedig, hogy ezen cikkem-
mel kimerítettem volna ezt a bonyolodott tár-
gyat, de annyira talán még is kimagyaráztam
magamat, hogy megértettek; hogy megértettek
annyira: mi szerint a zsidóság üldözése a be-

szélhessek vele. S kevesebb pénzem és fá-
radtságomba kerülne őt Párisban felkeresni,
mint hazamenni s ismét eljönni. Valóban nem
tudja ön címét?

— Fájdalom, nem — válaszolt Hedges
illendő udvariassággal, nehogy a másik gya-
nakodását észre vegye. — Ok Helvétiaiban
akarnak utazni, azután Nemetországban kereszt-
tül vissza, — mondá az utazást jól megtoldva,
— még talán Olaszországba is elmennek, leg-
alább úgy mondták. Nem hiszem, hogy már
Párisba lennének!

Az idegen figyelmesen nézett Hedgesre,
ki magát nem nagyon jól érezte, mert azt
hitte, hogy szavai nem nagy hitlere találnak.
Még sokat kérdezett az idegen Hartledon szo-
kásairól és lady Mande felől is. Hedges őszin-
tén, de óvatosan felelt, miattal igen óhajtotta
volna az idegent feloltni. Végre a kastelyra
fordítá amaz figyelmét:

— Igen szép régi épület, — udvarmes-
ter ur.
— Igen.
— Talán megnézhetném, ha akarnám?
Hedges tétovázott. Azon gondolkodott,
van-e oly törvényezik, mely azt parancsolja,
hogy ha egy hitelező bemeleg az adósa házába,
azt többé el nem hagyhatja?

— Megkérdehetem lady Kirton, ha épen
kivánja, — volt a válasz
— Lady Kirton? — Tehát van valaki a
kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

— Tehát van valaki a kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

— Tehát van valaki a kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

— Tehát van valaki a kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

— Tehát van valaki a kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

— Tehát van valaki a kastelyban?
— Gróf Kirton özvegye — és Kirton ka-
pitány, de az szobáját őrzi.
— Azon esetben nem megyek be, — fe-
lelt az idegen. — Igen sajnálom, hogy e hosszú
utat hiába tettem.
— Nem hogy ön hátra levelet? Ön rám
bizhatja. Rögön, mihelyt a gróf tartózkodási
helyét megtudom, utána küldöm.
— Nem — nem, — mondá az idegen

tegségnek nem orvossága, sőt nagyon csodá-
latos, hogy még a mai korban is akadnak, ön-
magukat művelteknek tartó emberek, kik Is-
töcny-fele nézeteket táplálnak, s ma is azzal
akarnak hatni ami évszázadok óta mindig sü-
kertelenné bizonyult: mert hát hogy
olvadjanak az zsidók a kereszt-
tyén társadalomba, ha a kereszt-
tyén társadalom nem csak nem
fogadja be, de üldözi őket? Aztán
meg hogy viseltessenek jó szívet üldözőik
iránt?

Erre feleljen meg Istöcny ur.
Hanem a tollat még azért nem tehetem
le, még egy cikkhez türelmet kell meríteni
az olvasónak.

Munkácsy Mihályról.

Franczia lap Munkácsyról. A
„Temps“-ban olvassuk: Munkácsy remek képe
„Krisztus Pilátus előtt“ a képzőművészet
mult évi jelenségeinek legnagyobbika. Több
lap jelenti, hogy el van már adva; az egyik
azt mondja, hogy a francia kormány vette
volna meg Luxemburg számára; a másik azt
írja, hogy a magyar királynak tulajdonába
ment volna at. Mind e hir téves; a kép még
mindig Sedelmayer birtokában van. A kép,
mely jelenleg Budapesten van kiállítva, onnan
a londoni, ezután a berlini és végre a péter-
vári múkiállításra indul. A francia szepmü-
vészetek miniszteruma eleinte Munkácsy ké-
pének megszerzésére gondolt, de budgetje a
tervezett megvételt nem engedte meg. Egy pári-
si műbarát hasonlóképen alkudozásba bo-
csátkozott Sedelmayerrel és Munkácsy
szerette volna, ka képe Párisban maradhatott
volna Midőn azonban a műbarát meghallotta,
hogy a kép először több kiállításnak van oda
igérve, a vételtől elállt, mivel attól tartott,
hogy a képet valami baj érheti, melyért neki
senki sem akart jót állani. Nagyon valószínű,
hogy a képet Magyarország részére nyerte
meg. Kiállításai rendkívüli lelkesedést keltett
a magyar főváros lakosságánál és ugy főiri,
valamint főpapi körökben aláírást indítottak
meg, hogy a magyar nemzet nagy művészenek
remek képét megszerezze és az országnak
ajánlodekkozzak.

Munkácsy, mint asztalosinas.
Munkácsyról jellemző történetet ír a „Gömör-
Kishont“. Asztalosinas korában mestere a
boltba küldte enyvert, réd parancsován, hogy
siessen. Sietett is M. mindaddig, míg egy kapu
előtt fekvő komondor plasztikus helyzete figyelmét
le nem kötötte. — Feledve mestert és
enyvert egyaránt, irónt és papirt vett elő zse-
béből, mit sohasem hagyott el s kezdé tenye-
ren az állatot lerajzolni. — Az utcagyerekek
csakhamar körül vették, mely csoportosulást a
komondor, méltósága ellen létrejött nihilista
összeesküvésnek gondolva, morogva kelt fel
kényelmes helyéről s tova sietett. — Munk-
ácsy a helyzetváltozás, vagy talán a lelki-
erő által lekötve utána, folyvást rajzolta. De már
ézt a komondor nem tűrhette s futásnak eredt.
M. így is követte, észre se vevén az őket
követő, zajgó gyermekcsoportot, mely csak
akkor tánt fel előtte, midőn több utcán fel
és aláfutva, az állat le volt rajzolta. Mi várt
rá otthon ekkor? — arról hallgat a krónika.

Teleki Bella grófkisasszony. Munk-
ácsy bájos tanítványa, gr. Teleky Sándor
ezredes életnagyságu arcképet festé meg. Az
arckép pompásan sikerült, de a művésznő a
mester véleményét is akarván hallani, elhozta
a festményt és tegnap megmutatta egykori ta-

nitójának. Munkácsy nagyon megdicsérte a mű-
vet és festőjét, a ki — mondá — igen sokat
haladt. Ezután azonban kritizálni is kez-
dett a mester és mintegy félóraig magyarázta
a hibákat, és hogy hogy kell ezeket elkerülni.
A tanítvány áhitattal hallgatta a mester sza-
vát és sugárzó arccal megköszönve az ok-
tatót, mondá: „E félóra alatt többet tanultam,
mintha két esztendőig mindig festtettem volna.“

Munkácsy megígérte tanítványának, hogy
majd elvezeti a budapesti műtermekbe. Tegnap
el is ment vele Vastagh Györgyhöz, s hol
majd egy óra hosszat a magyar művésztől
beszélgettek. A fiatal Vastagh Géza állatké-
peiről elismerőleg nyilatkozott Munkácsy.

Színház.

(K. V.) E. Kovács Gyula a nemzeti
színház tragikusája, tegnap kezdte meg vendég-
játékait s inpadunkon.

Első fellépései a Shakespeare összes
alakjai között legtöbb erőt igénylő „Othello“-t
választá. Kovács Gyulát kitűnő hír előzte meg,
s a közönség, mely a színházat zsufolá-
sáig megtöltötte, nagy várakozással néz-
te a vendégművész alakítására. Várakozá-
sában nem is csalódott.

A magyar színművészet nem valami gaz-
dag elő tragikusokban, s azért többszörös ho-
zsánával kell üdvözlőnk azt, ki az adott
körülményekhez képest oly fokra emeli mű-
vészetét, mint Kovács Gyula, kinek Othelloja,
ha nem is éri el a világhírű Salvini vagy
Rossi tökélye s alakítását, de mindenesetre
oly művészielég átgondolt és keresztültüvtt re-
mek, mely a művészenek, s annál inkább a ma-
gyar művészenek, — babért szerez.

Nagy hiba, hogy néhány év óta a levegő
tele van Rossival, Salviniával, és ezekkel akar-
ják minduntalan összemérni a magyar színmű-
vészt, holott ezt nem szabad volna tenni, a
mint hogy sohasem mérték össze Egressyt,
Tóthot, Lendvayt, egy Ira Aldridge-vel, a
ki pedig szintén fellépett a fővárosban. Ma-
gyar színművészetünk fénykorában nem mérték
össze Jókainét, Ristoriát, sőt nem mérik össze
szere Prielle Korneliánkat sem Sarah Bern-
hardtal, pedig talán ez utóbbi mérlegelés,
nem minden tekintetben ütne ki a mi hátrá-
nyunkra. De a mi művészeinknek világhírű
művészekkel való összehasonlítása nem helyes,
nem tapintatos, s mert utját vágja a jó szí-
nész „mérés“-ének némi részben kárhoz-
tandó is.

Miért van hát, hogy utóbbi időben a kö-
zönség is, de különösen a sajtó, folytonosan
az említett két olasz művészt veti-hányja sze-
mére az alakító művészenek? Hja, természetes,
hogy így mi el leszünk maradvá folytonosan, s
hiába költöztetik ki az operát a nemzet-szín-
házból, egyre az lesz a siralom tárgya, hogy
nem tudnak előadni nagyszabásu tragoédiát.
Pedig ez nem áll; mert a mely intézetnek oly
tragikus hőse van, mint Kovács, az mindég
színrögzőzhat bármely nagy tragoédiát.

Tessék tanulni e tekintetben a németek-
től, ezek vakmerők, de van is aztán jó hírük,
mit nem ront meg egy világhírű művész sem.
A Burgban Salvini után egy héttel előmentek
adni „A vadon fia“-t egy Krasztel-lel, a
ki az első felvonás után üres torokkal ordito-
zott, s nem bírt hős lenni, akormily csörté-
tőben verte is mellvértjét, s aig hogy Bern-
hard Sara kitette lábát Bécsből, Wolter k. a.
sorra játszta ugyanazon szerepeket.
Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Azért mondtuk el mindezt, hogy bebizo-
nyítsuk, mikép ha megtudnánk becsülni a ma-
gunket, akkor a magyar színművészet sülye-
des helyett előre haladna, a dráma ismét el-
érné fénykorát, divattá válnék s könnyen le-
szoríthatná a magyar színpadokról a leha-
ságokat.

Örülünk, nagy megismerke-
dés szerint ő a z
k u s z i n m v
kék lehetünk. Ösm
szép Nagy Imrét,
vászty, Szelest, tel
gikus nagyját apra
nélkül oda itélhe
G y u l á n a k.

Kovács Gyula
szében meglátszi
tos színész, ki eg
lomra, kinek egy
nélküli.

Szép arca, s
hangja már az els
közönség rokonsze
adás folyamán, az
sűrű zajos tapsvih
Több oly m
mely rendkívül me
resztül vive. Az el
ben a férfias fellép
látása a Cyprus
hangját a viszontlát
dón a lármázó töri
volt a fellés felébe
hang melylyel Jag
kiséri, megdöbben
lenésben midőn Ja
ugyan a feltarthat
délyt, mint azt vá
tani mozzanatokba
játékában. Kitűnő
vonásban a vissza
az ötödikben a De
A Desdemona meg
tességgel végezte;
azért elfogadható
felfogását ki ezt
pedig mint Kovács
idegekre, de kevés
fogalmával.

Sok részlete
kításából melyek
hetszégéről tanusk
miatt ezt most ne
Kovács oly
nagyjaink sorába.
olyan hangulatban
mint tegnap. Szűn
üdvözöltek, s öss
részesült kihívásb
is. A harmadik fe
is. A harmadik fe

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Az előadás j
számítottunk, s
Jagó, kiváló teh
adta. A vendégm
szőr kitapsolták.
Nagynevű ven
játéka, s nem tud
kedvelő közönség
el a kinalkozó alk
v a c s G y u l a
reczenben csak ri

Örülünk, nagyon örülünk, hogy alkalmunk nyílik megismerkedni Kovácsal, mert ez idő szerint ő az ország első tragikus színésze, kire valóban büszkék lehetünk. Ösmerjük mi a nagy Molnárt, a szép Nagy Imrét, Egressyt, Tóth Antalt, Lovászt, Szelest, tehát minden élő magyar tragikus nagyját apraját, s így minden habozás nélkül oda ítéltük a pálmát Kovács Gyulának.

Kovács „Othello”-jának minden részében meglátszik a mély tanulmány. Öntudatos színész, ki egy szót sem enged el találatomra, kinek egy mozdulata sincs jelentőség nélküli.

Szép arcza, gyönyörű alakja s elég erős hangja már az első fellépésnél megnyerték a közönség rokonszenvét, mely később az előadás folyamán, mindinkább gyökeret vert és sürű zajos tapsviharban is nyilvánult.

Több oly mozzanatot jegyeztünk meg, mely rendkívül megkapó művészet volt keresztül víve. Az első volt Brabantióval szemben a férfias fellépés. és a Desdemona vizionálása a Cyprus szigetén, — midőn Othello hangját a vizionálás feletti öröm elfojtja s midőn a lármázó tömeget lecsillapítja. Mesteri a hang a feltét feledésére. Az a tekintet, az a hang melylyel Jagó szavaira figyel s gyanúját kíséri, megdöbbentő volt. Az ezt követő jelenésben midőn Jagot letiporja, kevésbé láttuk ugyan a feltarthatlan, megfélemlen szenvedélyt, mint azt vártuk volna, azonban az ezután mozzanatokban annál több bensőség volt játékában. Kitűnően sikerült a negyedik felvonásban a visszahívási jelenet, s még jobban az ötödikben a Desdemona-variáció nagy jelentés. A Desdemona megfőjtését borzalmas természetességgel végezte; mondjuk borzalmas, de ép azért elfogadhatóbbnak tartjuk a Salvini felfogását ki ezt a függöny mögött teszi, nem pedig mint Kovács. Jobban hat ugyan így az idegekre, de kevésbé hangzik össze a „szép” fogalmával.

Sok részletet emelhetnénk ki tegnapi alkításából melyek a vendég művész nagy tehetségéről tanuszkodhatnak, de szűk terünk miatt ezt most nem tehetjük.

Kovács oly művész, ki méltán léphet nagyjaink sorába. A közönséget régen láttuk olyan hangulatban, olyan tapsoló kedvében, mint tegnap. Szűnni nem akaró zajos tapsok üdözöltek, s összesen legalább is huszszor reszesült kihívásban, többször nyílt jelenésben is. A harmadik felvonás után hatszor hívták ki.

Az előadás jobb volt, mint a mílyenre számítottunk, s különösen Halmay, mint Jagó, kiváló tehetségének ma is tanuságát adta. A vendégművészrel együtt őt is többször kaptak.

Nagynevű vendégünk holnap „Hamlet”-et játsza, s nem tudjuk eléggé ajánlani művészet kedvelő közönségünknek, hogy ne szalaszaza el a kinalkozó alkalmat s nézze meg a Kovács Gyula alkításait, mert ilyet Debreczenben csak ritkán lehet alkalmá láthatni.

Irodalom s művészet.

Uj zeneművek. Tábori és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében (belvárosi korróna-utca) megjelent: Szentirmai Elemér jeles dallamkötet a Győri Vilmos. Öreg és fiatal című népszimfonikához írt s közkelettel fogadott 13 eredeti dal. I-ső füzet. 1. Buza buza. 2. Égő vörös. 3. Esti szellő. 4. Hogyha kedves az élet. 5. Kinyílt a napraforgó. 6. Utca uca. 7. Szolgabíró járásbíró. 8. Erdő erdő. 9. Szeretlek, szeretlek. 10. De fáj, de fáj. II-ik füzet. Gyászba borult (Makó táján). Szeretni, szeretni (Már az aztán valami) A bírónál. Ugyan e füzetben Szentirmai anyukát az „Igmáudi kis pap” népszimfonében

A gróf órájára nézett. — Igen kőso van s mi is igen elkéstünk. — Vársz te ma levelet?

— Meglehet. A csokoládé egész hideg. — Azon könnyen lehet segíteni — mondá a gróf és csegett. — Hozzass máskat.

— És egy fél óráig ismét várják rá! — dörmögött Mande.

— E vendéglő a mansardig tömve van, felett Percival engesztelődik. Őt könnyű volt kielégíteni, mem nagyon törődött a francia vendéglők hanyagságával. — Mande, jól van az mondva? mansarde? Tegnap pöröltél velem, mert rosszul mondtam ki valamely szót. A szolgák annyit futkosnak, hogy majd leesnek lábairól.

— Miért nem tart a tulajdonos többet. Egész betegje vagyok a kétszeri csemetésnek. Már nyolc nap óta kívánkozom innen el.

— Édes Mandem, miért nem mondtad ezt nekem? — Ha Némethonba akarnál —

— Deux lettres et le journal, monsieur, rohan be a pinczér, két levelet és Tempsot hozva.

— Egyik neked szól Mande — szólta a gróf egy levelet átnyujtva. — Maradjon csak egy keveset, — mondá aztán a pinczérnek: hozzon más csokoládót, mert ez tökéletesen kihűlt. Mond meg neki francziul Mande.

De lady Mande nem hallotta, vagy ha hallotta is nem ügyelt, annyira leköté figyelmét a level.

— Izé — kezdé a gróf minden tudományát összeszedve. — Encove du chocolat, toute froide, az Et quis depechez-vous, garçon; il est tarde, et vous avons besoin du sortir.

A pinczér szokva volt az angol-franciához és eltávozott a nélkül, hogy egy arczima mozdult volna, de lady Hartledon fülei sértve érzék magukat.

— Ne beszélj te francziul Percival, ugy s megértene.

énekel két kedvelt dala is. („Het utca van a mi falunkban és „A rózsának tövise van”) beünnepelték. I-ső füzet ára 1 frt 50 kr. II-ik füzet 1 frt. — Rozsavölgyi és társának pedig Halmay Kázmértól „Duna mellett” tipegő (ára 60 kr.) és Nagy Zoltántól „Souper csárdás” (ára 60 kr.) jelentek meg.

Blaha Lujza asszony március havában Székesfehérvárott fog vendégzerepelni. Összesen négyszer lép fel.

Munkácsy nótája. (Csárdás) könnyű kiadása megjelent a „Harmonia” kiadásában. Munkácsy Mihálynak szerző és baráti üdvözlettel ajánlja Aggházy Károly. A „Harmonia” hangversenyén maga a szerző játsza e magyaros zamatú sikerült szerzeményét. Ára 1. frt kapható Budapest a társulat nemz. zeneműkereskedésében (váci-utca 3.)

Állandó színházak a vidéken. A nyitrai állandó színház építését már megkezdte és Graf és Fesztai tiszpártiszek terve szerint kik az eperjesi színház is építettek, 70,000 frtba fog kerülni. Öszig tető alá akarják hozni és a jövő nyáron megnyitni. Nagy buzgalommal működik e színház létesítésén Kostyal Pál nyitrai megyei alispán ur. — A zombori állandó színház építését március elején kezdik meg Votta Adolf építész terve után, ki a pápai színházat is oly szép sikerrel építette. A költségek ki kell kerülni 36,000 frtból. A színházat okt. 30-án akarják megnyitni.

Napi hírek.

Debreczen város monographiaja, melynek megírására Dr. Z. E. L. Z. D. A. n. i. szerkesztése mellett egy egész írói kör alakult kiváló szakferfiakból, derekasan előrehaladt már s befejezése felé közeledik. Mintegy fele már ki is van nyomtatva s a nyomdai kiállítás díszbe, a mint már látható, méltó lesz a nagybecsű munka szellemi értékéhez. A még sajtó alá nem került résznek is több mint fele már készen áll megírva, ugy hogy a nagy munka megjelése a kiszabott időre biztosítva van. A közönség, mely feszült érdeklődéssel várja e városunk ismertetését tartalmazó könyv megjelenését, örömmel fogadná, ha a nagy munka egyes részeit akár a lapokban megjelenő mutatványkép, akár pedig például nyilvános felolvasáson megismerhetnék, mire reméljük, hogy a közönségnek megfelelőleg talán vállalkozásunk főszerkesztésében a monographia jeles írói. Mi e soroknál az e részben nyilvánuló közönségnek adunk hangot.

A debreczeni ref. egyh. tanácsa 1882. évi mártius hó 1-ső napján, d. u. 3 órakor iskolaszéki ülést tart. Tárgy: Jelentés a felső leánynevelő-intézet első felvi vizsgájáról s egyéb folyó ügyek.

E. Kovács Gyula kitűnő vendégművésze szűk terünk „H a m l e t”-ben lép fel. A közönség rendkívül érdeklődést tanusít a vendég fellépéit iránt, s „Othello”-ra szufolást megöltötte a nézőt. A holnapi előadásra már ma este is adnak ki jegyek a színházi pénztárnál.

A katonai főorvosok holnap veszi kezdetét s azon sorrendben fog megtartani, a mint azt már közöltük. A sorozási idő tartamára a jegyzői hivatal a városi kis tanácssterembe helyeztetett át.

A napszámosok gyűlhelye f. év mártius hó elejétől kezdve a tanács végzéséből a „Csicsogó” csapások környékére lesz. Beér Kálmán alkaptány utasítva lett, hogy a „Barány” környéken megállapodó napszámosokat alárendeltjeivel tereltesse az újabb megállapított gyűlhelyre, másrészt hogy a rendőröknek szigorúan megtagyja, hogy a napszámosok kizárólag a Csicsogó környékén álljanak, s ne engedjék

Hibáztam? — kérdé a gróf nevetve. — Valamikor tudtam beszélni, de most már egészen kijöttém belőle. Könnyen össze téveszti az ember a szavakat.

— Szép beszéded lehetett, — gondoló a lady. — Ki irt neked?

— Bankárom. És nemethen Mande — akarsz-e oda utazni?

— Igen. Később. Ha majd előbb Londonba is leszünk.

— Londonba? — ismétlé Percival csudálkozva.

— Most haladéktalanul Londonba utazunk, Percival az idejűt ott töltnék, és aztán...

— Édesem, — szakítá őt felbe Percival mialatt arca elborult. — Az idejűnek csak nem vege van. Hasztalan most oda utazni,

— Sőt inkább hasznos. Mig jó hat hetünk van. Ne néze oly mogorván Percival, mert én azt feltettem magamba.

— Meggondoltad-e a nehézségeket is; először nincsen házuk a városban másodsor.

— De hiszen nekünk igen szép házuk van.

A gróf rá nézett, mert azt hitte, hogy neje csak trefál. — Hol? — kérdé végre nevetve; — a márványhidon?

— Picedillybe, — viszonzá neje hidegen. — Emlékezz csak vissza pár nap előtt olvastam fel neked a lapból, hogy ottan egy ház az idejű hátralevő idejére berbe adandó, és az nekünk igen czelszerű lesz.

— Lenne ha kivennénk, — szóló Percival.

— Én rögtön irtam mamának, felkérvén őt, hogy nézze meg és végre ki számunkra, folytató a grófné, férje kifogása nem ügyelve.

— Most azt írja, hogy minden rendben van, még a hartledoni szolgazemelyedet is oda küldte. Mialatt a levelé hozzánk érkezik minden helyén lesz.

(Folyt. köv.)

meg, hogy azok a csapó-utczán végig szét-szórva s rendetlenül foglaljanak állást.

Nyilt köszönet. A debreczeni ipar-és kereskedelmi-bank, f. év febr. 12-én tartott közgyűlése által, a debreczeni növényvető árva-ház javára a múlt évi nyeresényből meg-szavazott, s ezen intézet igazgatósága által hozzám megküldött 25 frtot, a növényvető-nevelés nyilvánítt hálás köszönetem mellett felvettem. Debreczen, 1882. február 28. — Mártón László, növényvető pénztárnok.

Holyreigazítás. A növényvető közvacsorára tett adakozásokra vonatkozó közle-ményből, tévedésből kimaradt: Szentpétery János ur 8 és 1/2 kiló vágott cukor adománya.

A harcztéren küzdő katonák részére következő adomány folyt be: Kaszanyitzky Szabó Teréz 20 drb. sebkötő, Gerebny Fülöpne 10 db. sebkötő, Nemes Gabórne 20 db. sebkötő, Kola Jánosné 20 db. sebkötő, Szabó Kálmánne 20 db. sebkötő, Ormódy Lajosné 20 db. sebkötő, Szabó Emma 20 db. sebkötő, ifj. Kardos Lászlóné 20 db. sebkötő, öz. Csiffy Lászlóné 10 db. sebkötő, Sesztina Lajosné 12 db. sebkötő, Beressy Sámuelne 10 db. sebkötő, Szunyogh Sándorné 10 db. sebkötő, Kiss Józsefné 4 db. sebkötő, Gondy Károlyné 20 db. sebkötő, Paksy Imréné 6 db. sebkötő, Dalny Károlyné 10 db. sebkötő, öz. Hegyi Mihályné 6 db. sebkötő, Simonffy Imréné 6 db. sebkötő, Takács Ferencné 10 db. sebkötő, Czégely Ferencné 5 db. sebkötő, dr. Ujfalussy Józsefné 12 db. sebkötő, Budahazy Istvánné 6 db. sebkötő, Brunner Edéné 6 db. sebkötő, Weszprémi Gáspárné 6 db. sebkötő, Bechert Manóné 6 db. sebkötő, Zivuska Ferencné 6 db. sebkötő, Klimó Antalné 6 db. sebkötő, Buzás Elekné 6 db. sebkötő, Varga Ferencné 10 db. sebkötő, Nánassy Ferencné 6 db. sebkötő, Ferenczy Aladárne 5 darab sebkötő, Bölöni Zsigmondné 5 db sebkötő, Domjan Katalin 5 db sebkötő. Pénz a d o m á n y: Darvas Bay Erzsébet 10 ft. öz. Mayerffy Károlyné 2 ft 50 kr, Farkas Viola 2 ft 50 kr öz. Nagy Lajosné 2 forint, Hanke Leoné 1 forint, Doktor Zeliz Dániel 1 forint, — Váci Jánosné 1 frt, Szabó Sománé 1 frt, Szepessy Antal 2 frt 50 kr, Laky Lajos 2 frt, dr. Szőke István 1 frt. Boschetti András 1 frt, Márton László 1 frt, Pusztay Sándor 1 frt, összesen 29 frt 50 kr. Ebből vevődik 220 darab sebkötő, tehát összesen eddig „650 darab sebkötőt küldhetünk be a központhoz. — Gr. Bethlen-Mikó Róza, a városi veres-kereszt főnökelet elnöke.

Meghivas! a debreczeni ref. tanító-testületnek márt. 2-án d. u. 4 órakor az egyház tanácsstermében tartandó érkekezleti gyűlése, mely alkalommal Lada Sándor l. tanító folytatni fogja a múlt hó 23-án felbommaradt jeles érkekezését a magyar történeti módszerek tanításáról. A nagy szorgalommal s szakavatottsággal készült mű — melyet annak idejében részletesen ismertetni fogunk — megérdemli, hogy a tanúgy munkásai becses figyelmükre méltassék.

Atyagyilkosság. Körösről írják e hó 25-ikeről: B. K. s J. s János ácsmezt J. s J. Imre mostoha fia rovolverrel homlokra lötte. Az 55 éves férfi semmit nem gyanítva feküdt pamlagán, mikor mostoha fia hozzá lépett s a gyilkosságot elkövette. A tett elkövetése okául azt mondják, hogy B. K. s J. s János teljes életében nagy kártyás volt és nevének s fiának minden vagyonát elporcsokolta. Utolsó nap is a háznál levő kukorica és buzakészletet adta el s midőn e miatt neje és fia felszólaltak, baltát emelt rájuk, aztán megölésel fenyegette. Ezt akarta mostoha fia megelőzni, ki 40 éves, szelűtött, nyomorék ember, észere is kába. A mostoha atya laza erkölése s az edes anyjánaponta elkövetett kegyetlensége kényszerítette-e merényletre. A tett elkövetése után elment maga a városháza-hoz s fejelentette magát. Azonnal tartóztatták, s vizsgálatot tartottak. A golyó B. Kiss János homlokába 13 centiméternyire furódott be s a legnagyobb igyekezettel sem vehetik ki az orvosok. Nincs életéhez semmi remény.

Szamár-füli bíbornok. Olasz lapok a Dumas Jacquet-ügyről írva, felemlítik, hogy Michel Angelo volt az első, ki boszuálló eszközök használatát felcsejtette. Egy bíbornok megsejtette a nagy festőt s ez a bíbornok arczát megörökítette az utolsó ítélet” című festményében, mely jelenleg a római sixtusi kápolnában van. A bíbornok a pokolban ül szamárfülekkel és lábai körül kigyó tekerődik. A bíbornok II. János akkori pápánál panasolta be a festőt, mire a pápa ugy felelt: „Ha Michel Angelo a tisztító tűzbe helyez, ki-hiztalak volna, de a pokolban nincs hatalmam.”

Az ócsai ezüstpénz hamisító banda tagjainál a többi alkulesz között megtalálták a budapesti főv. házpenztár kulcsait is, melyekről a titokba beavatott, fejelentést tevő rendőr azt állítja, hogy ezekkel terve volt a bandának a házpenztárba betörést kísérni meg, s ennek sikerében annál is inkább bíztak, mert a városháza körül éjjel semminemű őrség nincs. Ebből kitűnik, hogy az illetők nemcsak hamis pénzgyártással foglalkoztak, hanem mint szervezett rablóbanda működtek a fővárosban és környékén. Elfogatásuk előtt való napon még, állítólag 3 ezüst forintost adtak ki, melyeket szintén maguk gyártottak. Az elfogott tetteseket a főkapitányság börtönéből átszállították a Fortunába.

Czigánybanda berlinben. Mint a német főváros lapjaiban olvassuk, B e n c z y Gyula, ki már meglehetősen szerencsével játszott Berlinben, a napokban ismét megkezdte vendégjátékát a Wintergartenben. A berlini lapok jó szívvvel üdvözik a pusztai fiait ábrándos népdalaikkal és tüzes táncdarabjaikkal.

Egy francia lap Magyarországról. A

párisi „National” Judet Erneszt tollából e czim alatt: „Magyar-és Németország” igen meleg hangon irt cikket közöl, melyben a többiek közt ezeket mondja: A magyarok élénkebben érzik, mint a németek, a szláv fenyegetődzést. Nagyobb válsághoz sohasem közelített e kevés számú, de kormánya született faj, mely bár ezernyi megróbbaltatón és merveges reakcz ókon ment át, mégis a legkiválóbb helyet vívta ki magának a Habsburg monarchiában, ugy hogy az ő államférfiai vezérlettek sokáig a külpolitikát. Csodaszzerű egyensulyozással tartják fenn felsőbbeségeket, s azért most méltán aggodhatnak a keleti események miatt. Azután a cikkek a magyarok értelmiségét hazafiságát méltatja. Budapest mindenekelőtt fővárosa marad a polgárisodásnak a Lajthán tul. Mégis sok nehézséggel kell küzdeniök, mert majd románok, majd a szász gyarmatok panaszkodnak a magyar uralom ellen, daczára a szabadságnak, melyet a különféle nemzetiségnek mindenütt élveznek.

45 kilós harcra. A „Budapesti Hírlap” levelezője írja: A német lapok világgá kürtöltek nem régebben, hogy a Rajnában egy 45 kilós hareszt fogtak. Nem nagy virtus olyan nagy vízben! De fogjanak a Boberbee, Netzeben vagy tessék akár a Spreeben, a berlini kultura öblegető vízében akkorát, mint a mekorát a szarvasi korbely híres városa mellett, a vékonyan folydogáló Körösből fogtak közélebb a kedélyes halászlégyekek. Ez a harsakoma 43 kilót nyom; egy ől és két hüvelyk hosszú s bajusza mellett Munkácsy, Jókai sőt Türr tabornok bajusza is szórpanacsesá törpül. Oh, hogy minden nagyság mulandó a földön. Pár nap múlva a budapesti lapok jelen-teni fogják a személyi hírek között hogy ő nagysága megerkezett a halpalczra s oly szívesen fogadták, hogy a szó szoros értelmében — szétszedték.

Ne poroljatok! Ezt tanácsolja de Parville francia tudós. „A por” — így mondja — „mely csendesen nyugszik a falakon s butorokon, közömbös alkatrezseken kívül szárynyatlan tartalmaz, melyek a legtöbb esetben veszélyes betegségek okozói E gyilkoló, láthatlan „laktársak” kár nélkül szunyadnának tovább, ha a porsepről föl nem költene őket mely álmukból. Ti a legjobb akaratból poroljatok le a butorokat, de ezáltal a halál szunyadozó esiráját ebresztitek föl, mely most ott lebeg a szalomban, s beszívatik a lakók vagy vendégek által. De különben sem használ semmit a leporlás, mert a következők billanában máshová ülepszik le a por.” Jóakaró utasításait így végzi a tudós: „Nedves ruhával törölgeszünk! — ne poroljanak!” — Ajánljuk e sorokat gazdaszonyaink figyelmébe:

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

(A Magyar távirati iroda eredeti sűrgönyrel)

Budapest, febr. 28. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőház ülésében a közlekedési budgetnél Szell Kálmán pótvajaslato nyujt be, hogy Rohonczy vajaslato a harmadik pont kivételével elfogadassék. Vucetics nagyob tekintet kíván a közlekedésre Horvátországban. Simonyi figyelmezteti a kormányt a mosoni-ág szabályozására, Dobránszky hangsulyozza a kelethez való csatlakozás fontosságát.

Szófia, febr. 28. (Érk. d. u. 2 ó.) Sándor fejedelem és Hitrovo allantanácsos közt mindig jobban elmérgesedik a viszály.

Berlin, febr. 28. (Érk. d. u. 2 ó.) A „Nat. Zeitung” ajánlja, hogy Bosznia, Hercegovina, Szerbia és Bulgáriából délszláv birodalom alapittassék az osztrák esárház második generitúrája alatt, melyet S a l v a t o r J á n o s toskánai herczeg alapitana.

Bécs, febr. A Pol. Corr. jelentése: Az osztrák vörös-kereszt-egylet 1-ső és 2-ik sebesült-szállító osztálya e hó 24-én Szerajevó es Mostarba küldetett, az első osztály R o h r i v e c k főhadnagy, 2-ik osztály H i e t z g e r u százados vezénylete alatt Szolgálatuk különöseu utasításokkal lett szabályozva. Elmenetelük előtt Károly Lajos főherczeg, Fiuti báró, Károlyi gróf, Ivánka Imre es az közös hadügyminiszterium képviselői által megszemléltettek.

Belgrád, febr. 27. A Pol. Corr. jelentése: Hírlik hogy a Skuptschina huzamosabb időre elnapoltatik, feltéve hogy 1882. évi költségvetés meg-szavaztatik, es néhány sürgős előterjesztés el lesz intézve, a kormány aligha fogja az elnapoltatást akadályozni.

Bécs, febr. 27. A Pol. Corr. egy párisi sugalmazott jelentése szerint francia kormány-körök nagy elégtétellel vették Skobelow vizsahavasát Sz.-Pétervárra.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VI. Bérlet 14 szám

Szerda, Márczius 1-én

E. Kovács Gyula ur vendégjátékául.

HAMLET.

Tragedia 5 felv.

Felelős szerkesztő: Vártesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Kiadó: Kutasi Imre.

